

พฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือและแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษา
และเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร
Reading Behaviors and Guideline for Promoting Reading Behaviors on Business Education
of Vocational and Technical Student's in Educational Institution of Bangkok Metropolitan

ธีรยุทธ รอดสูงเนิน¹ สุตitech ศิริพิพัฒน์กุล² และจินตนา กาญจนวิสุทธิ์³
Theerayut Rorsoongnoen¹, Sutitep Siripipattanakoon² and Chintana kanjanavisut³

¹นักศึกษาลูกศร ศษ.ม. (สาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ³ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

aortheerayut2531@hotmail.com, fedustt@ku.ac.th, and feducnk@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือ ของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและ 3) ศึกษาแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือ ของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า 1) พฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือที่มีเนื้อหา บันเทิงคดี ใช้เวลาโดยเฉลี่ย 1 – 2 ชั่วโมงต่อวัน เฉลี่ย 2 วันต่อสัปดาห์ และเฉลี่ย 2 – 3 เล่มต่อเดือน ส่วนใหญ่ชอบอ่านที่บ้าน อ่านแล้วทำให้ได้รับความบันเทิงสนุกสนาน ปัญหาที่พบมากที่สุดในการอ่านคือ ขี้เกียจอ่าน 2) ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือ ด้านสาขาวิชา มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ผู้เรียนอ่านหนังสือต่อวัน ด้านสาขาวิชา มีความสัมพันธ์กับจำนวนหนังสือที่อ่านต่อเดือน และส่วนสังกัดสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ผู้เรียนอ่านหนังสือต่อวัน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือมี 4 ด้านดังนี้ 1) ด้านตนเอง ควรเริ่มจากการอ่านหนังสือในเรื่องที่ชอบ สนใจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรก็ได้ ไม่มุ่งเน้นเฉพาะหนังสือเรียนเท่านั้น 2) ด้านผู้ปกครอง มีดังนี้ 2.1) สนับสนุนทุนทรัพย์ในการซื้อหนังสือมาอ่าน 2.2) อ่านหนังสือให้เป็นแบบอย่าง 2.3) อ่านหนังสือไปพร้อม ๆ กับบุตรหลาน และอ่านหนังสือแบบเดียวกันที่เด็กอ่าน 2.4) ต้องรู้ว่าเด็กสนใจหรือชอบอ่านหนังสือแบบไหน 2.5) ทำบรรยากาศที่บ้านให้เหมือนร้านหนังสือ และพาไปซื้อหนังสือ 3) ด้านสถานศึกษา มีดังนี้ 3.1) จัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ 3.2) ครูต้องเป็นแบบอย่างโดยอ่านหนังสือด้วยกันกับนักเรียน 3.3) บุคลากรให้การอ่านเข้าไปอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น เปิดภาพยนตร์ การแสดงละคร และเชื่อมโยงเนื้อหา ระหว่างหนังสืออ่านเล่นกับวิชาเรียน ทำให้บรรยากาศการเรียน ให้มีสีสัน มีความสนุก บันเทิง และยังได้ความรู้ 3.4) สำรวจความต้องการของนักเรียน แล้วจัดมุมอ่าน หรือมุมหนังสือ ตามที่เด็กสนใจ ซึ่งหนังสือจะต้องมีรูปลักษณ์สวยงาม น่ารัก มีความสนุก และอ่านง่าย 4) ด้านห้องสมุดและหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน มีดังนี้ 4.1) สร้างสื่อออนไลน์ที่ทันสมัย เช่น E - book, Application, Website เป็นต้น เพื่อกระตุ้นหรือจูงใจให้เด็กอ่าน 4.2) จัดหนังสือให้เหมาะสมกับวัย 4.3) มีกิจกรรมหรือส่งเสริมให้เด็กเป็นนักเขียนหน้าใหม่

คำสำคัญ: แนวทางการส่งเสริม พฤติกรรมการอ่าน หนังสือ อาชีวศึกษา พาณิชยกรรม กรุงเทพมหานคร

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the reading behaviors of business education students in vocational and technical institutions in Bangkok metropolitan 2) identify the relationship between personal information factors and reading behaviors of those students and 3) study some guidelines for promoting reading behaviors of those students. The sample included 400 business education students in vocational and technical institutions in Bangkok metropolitan. The instrument used in this study consisted of a questionnaire form and a focus group form. Data was analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, Chi-Square and content analysis.

The results revealed that: 1) most of students like to read fiction and the average time of reading are 1-2 hours per day, for two days per week. In addition, they read 2-3 books per month and most of them like to read at home for fun and entertainment purposes. The most common problem in reading is lazy. 2) Both an overall and in specific areas of reading promotion behaviors are considered at high level by the students. 3) The positive relationship were found between major field of study and both reading time per day and amount of books to read per month. Furthermore, there is a positive relationship between types of institution and students reading time per day. No relationship has been found in all other aspects.

The four guidelines for promoting reading behaviors were: 1) The self: Students should begin by reading books on the subject they like but not reading only text books. 2) The parents: Parents should support fund to buy books to read and read for being a reading model. They should read the same book along with students. They should know which book students like and arrange the home atmosphere to be more like bookstore; moreover, they should accompany students to bookstores. 3) The educational institutions: They should organize reading promotion activities or programs. Teacher should be a role model by reading with students and integrated reading activities into teaching process, such as using a film, drama, and linking the fiction with subject matter. Teacher should create more colorful learning and more fun. Educational institution should identify learning need and set up a book corner with more interesting books which are easily to read. 4) The library and government: The library and government should provide online media such as E - book, Application, Website, etc. to stimulate or motivate students, arrange the reading books according to the ages of the students and organize activities to encourage young writers.

Keywords : Guidelines for Promoting, Reading Behaviors, Book, Vocational Education, business education, Bangkok

1. บทนำ

ปัจจุบันเด็กไทยชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์มากกว่าการอ่านหนังสือ คนไทยไม่รักการอ่าน นี่คือ ปัญหาสำคัญของประเทศไทยที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ของเรา มันเกิดจากอะไร และจะมีวิธีการแก้ไขอย่างไร นี่คือสิ่งที่หลาย ๆ องค์กร ทั้งของรัฐและเอกชนต่างพยายามช่วยกันแก้ไขมากกว่า 10 ปีแล้ว แต่ทุกอย่างก็ยังไม่ดีขึ้นเท่าใดนัก ยิ่งเมื่อไปเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ที่เป็นคู่แข่งของเราในการทำมาหากินอยู่ในทุกวันนี้ และประเทศที่คาดว่าจะกลายเป็นคู่แข่งของเราในอนาคต สิ่งที่เราเรียกว่าความสำเร็จของเราก็ดูเหมือนจะอยู่ห่างไกลยิ่งนัก ดังนั้นสิ่งที่เราจะต้องทำก่อนที่จะเดินหน้าทุ่มเทเพื่อการ

แก้ปัญหาต่อไปก็คือการทบทวนปัญหาและสถานการณ์ของปัญหาใหม่โดยละเอียด ทบทวนยุทธศาสตร์และวิธีการที่เราใช้อยู่ในปัจจุบันว่ายังสอดคล้องกับปัญหาที่เรากำลังเผชิญอยู่ และสามารถที่จะช่วยให้เราแก้ปัญหาได้จริงหรือไม่ [1] สอดคล้องกับการสำรวจเมื่อปี 2553 อัตราการอ่านหนังสือของคนไทยอยู่ที่เฉลี่ยปีละ 8 บรรทัด ขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน เช่น มาเลเซีย เวียดนาม มีอัตราการอ่านหนังสือเฉลี่ยปีละ 5 เล่ม ส่วนประเทศในแถบยุโรปอ่านหนังสือเฉลี่ยปีละ 16 เล่ม คาดว่าเวลาที่คนไทยอ่านหนังสือน้อยมาจากการมีสื่ออื่นให้ศึกษาเพิ่มขึ้น ทั้งอินเทอร์เน็ตและช่องทางอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม จะเร่งผลักดันและส่งเสริมให้คนไทยอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น ด้วยโครงการบ้านหนังสือ กระจายหนังสือดีให้

ประชาชนได้อ่าน [2] ในปัจจุบันอัตราผู้รู้หนังสือของไทยเพิ่มขึ้น ขณะนี้อยู่ที่ร้อยละ 97 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 3 ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ จะเร่งผลักดันให้เยาวชนอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น ส่วนผู้ที่ไม่รู้หนังสือ หากต้องการเรียนก็จะมีหลักสูตรเร่งรัดเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภายใน 8 เดือน คาดว่าจะมีผลให้ผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือ กลับมารู้หนังสือมากขึ้น [3] และเป็นที่ยอมรับกันว่านักเรียนอาชีวศึกษานั้นส่วนมากจะเก่งในเรื่องการใช้ทักษะด้านวิชาชีพมากกว่าวิชาสามัญ ขาดการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ จึงไม่ค่อยชอบการอ่านหนังสือมากนัก และก่อนที่นักเรียนระดับอาชีวศึกษาจะจบการศึกษา ทุกคนก็จะต้องสอบ V - NET ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ซึ่งผลการสอบที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรมได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ของค่าเฉลี่ยปกติ การสอบ V - NET นอกจากจะนำผลไปใช้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของสถานศึกษา ใช้เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ระดับชาติแล้ว ยังใช้เป็องค์ประกอบของการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา รอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) อีกด้วย [4]

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญ และสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อหาแนวทางส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครมีนิสัยรักการอ่านหนังสือมากยิ่งขึ้นควบคู่ไปกับการศึกษาวิชาชีพของตนเองถนัด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร

3. สมมติฐานการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร

4. กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการศึกษารวบรวมข้อมูล เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือ จึงสังเคราะห์ ได้ดังนี้

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ เพศ สาขาวิชา ระดับการศึกษา และสังกัดของสถานศึกษา ของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร

4.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการอ่านหนังสือ และแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือ ของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร

5. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1 ประชากรที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 50 เขต จาก 119 สถานศึกษา จำนวน 172,023 คน [5]

ประชากรเป้าหมาย (Target Population) ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือ จำนวน 5 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยใช้สูตรตารางสำเร็จรูปของ Yamane'(1973) [6] ทำการสุ่มผู้เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม จำนวน 20 โรงเรียน โรงเรียนละ 20 คน ได้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือ จำนวน 5 คน เป็นการเลือกโดยเจาะจง (Purposive Sampling)

6. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบไปด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check-list) เพื่อศึกษาสถานภาพของกลุ่มผู้เรียนจำนวน 4 ข้อ เกี่ยวกับ เพศ สาขาวิชา ระดับการศึกษา และสังกัดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านหนังสือ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ เพื่อศึกษาสถานภาพของกลุ่มผู้เรียน จำนวน 8 ข้อ เกี่ยวกับ เนื้อหาหนังสือที่อ่าน ประเภทหนังสือที่อ่าน เวลาในการอ่านหนังสือ สถานที่อ่านหนังสือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอ่านหนังสือ และปัญหาในการอ่านหนังสือ

ตอนที่ 3 การส่งเสริมการอ่านหนังสือ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งกำหนดค่าคะแนนของค่าคำตอบ ดังนี้

ระดับคะแนน 5	หมายถึง	ส่งเสริมมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายถึง	ส่งเสริมมาก
ระดับคะแนน 3	หมายถึง	ส่งเสริมปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง	ส่งเสริมน้อย
ระดับคะแนน 1	หมายถึง	ส่งเสริมน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้เรียน เขียนข้อเสนอแนะ แนวทางส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มินิสิย์รักการอ่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่มครั้งนี้ เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยการศึกษารวบรวมข้อมูล เอกสาร แนวคิดหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือ

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ติดต่อขอหนังสืออนุมัติเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปให้ผู้บริหารสถานศึกษาด้วยตนเอง ติดต่อผู้บริหารสถานศึกษา และประสานเจ้าหน้าที่ในการขอเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 500 ชุด ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาจำนวน 450 ชุด และเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์และถูกต้อง 400 ชุด นำข้อมูลมาบันทึก ลงรหัสในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

นำหนังสือเชิญจากภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง พร้อมทั้งดำเนินการนัดหมายการประชุมสนทนากลุ่ม พร้อมคณะกรรมการที่ปรึกษา ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการประชุม ให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็น และนำเสนอแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ให้มินิสิย์รักการอ่านหนังสือ โดยมีผู้ช่วยวิจัยอยู่ร่วมประชุมตลอดเวลาเพื่อจดบันทึก และบันทึกเทป เพื่อความเข้าใจในสิ่งที่ได้บันทึกและเนื้อหาสาระในเทปที่ตรงกัน

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และไคสแควร์ (Chi-square)

การแปลผลความหมายของข้อมูลจากระดับคะแนนเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย และนำค่าเฉลี่ยมาจัดเรียงตามลำดับความมากน้อยตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

ข้อมูลที่ได้หลังจากการสนทนากลุ่ม โดยใช้เครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางการสนทนากลุ่ม โดยถอดเทปบันทึกการสนทนา และทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้ Conceptual Analysis ในการ Code คำ ข้อความ หรือประโยคต่าง ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติร่วมกัน หาแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครให้มินิสิย์รักการอ่านหนังสือ

9. สรุปผลการวิจัย

9.1 พฤติกรรมการอ่านหนังสือ พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือหรือสื่อประเภท บันทึกลงคิด เช่น นวนิยาย/การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่นต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 55.80 ส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ บันทึกลงคิดคิดเป็นร้อยละ 69.30 ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 1 – 2 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 42.30 ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 2 วันต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 29.80 ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 2 – 3

เล่ม ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 41.50 ส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 80.00

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนส่วนใหญ่ได้รับความบันเทิง/สนุกสนาน คิดเป็นร้อยละ 55.30 ปัญหาในการอ่านหนังสือของนักเรียน ส่วนใหญ่ผู้เรียนมีปัญหาในการอ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 51.00 เมื่อพิจารณาจากปัญหาในการอ่านหนังสือของผู้เรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้เรียนขี้เกียจอ่าน คิดเป็นร้อยละ 23.00

ตารางที่ 1 การส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือ

การส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
ด้านตนเอง	3.54	0.98	มาก
ด้านผู้ปกครอง	3.51	1.07	มาก
ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.74	0.95	มาก
ด้านห้องสมุด	3.74	0.98	มาก
ด้านหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน	3.68	0.97	มาก
รวม	3.64	0.99	มาก

จากตารางที่ 1 การส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือใน ด้านตนเอง พบว่า เริ่มต้นการอ่านจากเรื่องที่ตนเองชอบหรือสนใจ ด้านผู้ปกครอง พบว่า อนุญาตให้บุตรหลานไปหาเลือกซื้อหนังสือได้เอง ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า ชี้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน ด้านห้องสมุด พบว่า จัดห้องสมุดให้มีบรรยากาศน่าอ่านหนังสือ ด้านหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน พบว่า จัดพื้นที่และทรัพยากรหนังสือที่เข้าถึงง่าย อ่านได้ทุกที่ ทุกเวลา การส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

9.2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือ พบว่า ปัจจัยลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านหนังสือ จากการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ Chi-square พบว่า ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลด้านสังกัดสถานศึกษา และด้านสาขาวิชา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียน จากการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ Chi-square พบว่า ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา และด้านเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียน

9.3 แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ด้านตนเอง โดยเริ่มอ่าน

หนังสือเรื่องที่ชอบ เรื่องที่สนใจ ไม่มุ่งเน้นเฉพาะหนังสือเรียน เช่น การ์ตูน นิตยสารบันเทิง นิยายรัก ซีรี่ย์เกาหลี เป็นต้น

ด้านผู้ปกครอง ต้องสนับสนุนทุนทรัพย์ในการซื้อหนังสือมาอ่าน เป็นแบบอย่างและอ่านไปพร้อม ๆ กันกับนักเรียน

ด้านสถานศึกษา ต้องจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เช่น การตอบคำถามจากหนังสือที่อ่าน การให้รางวัลคนที่มีความประพฤติการอ่าน ทำค่ายส่งเสริมการอ่าน จัดมุนนักร้อง และครูต้องเป็นแบบอย่างโดยอ่านหนังสือด้วยกันกับนักเรียน

ด้านหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน ต้องสร้างช่องทางไปสู่การอ่าน มีหน่วยงานกลาง ที่จะสนับสนุนหนังสือไปสู่ผู้อ่าน ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของผู้อ่าน หรือใช้เทคโนโลยีในการกระตุ้นจิตใจให้อ่าน เช่น E - book, Application, Website เป็นต้น

10. อภิปรายสรุปผลการวิจัย

10.1 พฤติกรรมการอ่านหนังสือ พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือหรือสื่อประเภท บันเทิงคดี เช่น นวนิยาย/การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่นต่าง ๆ ส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ บันเทิง ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 1 - 2 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 2 วันต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 2 - 3 เล่ม ต่อเดือน ส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือที่บ้าน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียน ส่วนใหญ่ได้รับความบันเทิง/สนุกสนาน ปัญหาในการอ่านหนังสือของนักเรียน ส่วนใหญ่ผู้เรียนมีปัญหาในการอ่านหนังสือ เมื่อพิจารณาจากปัญหาในการอ่านหนังสือของผู้เรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้เรียนขี้เกียจอ่าน การส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือ โดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงททัย เมธา [7] พบว่า ประเภทหนังสือที่นักเรียนชอบอ่านคือ หนังสือการ์ตูน นับว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ค่อยดีนัก แทนที่จะอ่านหนังสือเรียนให้มาก เพราะอยู่ในวัยเรียนควรจะอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับการเรียน ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนในอนาคต สำหรับหนังสือการ์ตูนนั้น บรรณารักษ์ห้องสมุดต้องพิจารณาเนื้อหาให้เหมาะสมเป็นพิเศษ โดยมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเรื่องที่ไม่เป็นพิษเป็นภัย มีคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียนอ่าน และส่วนใหญชอบอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ บันเทิง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนส่วนใหญ่ได้รับความบันเทิง/สนุกสนาน

10.2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียน จากการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ Chi-square พบว่า ลักษณะ

ข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ และด้านสาขาวิชา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย มีนิสัยต่างกัน จึงส่งผลให้พฤติกรรมการอ่านหนังสือแตกต่างกันไปด้วย ส่วนด้านสาขาวิชา โดยจะเห็นว่านักเรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม มีพื้นฐานการใช้ชีวิตในโรงเรียนที่ต่างกัน เช่น สาขาวิชา การบัญชี การเงิน การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ซึ่งเป็นสาขาวิชาชีพที่ต่างกัน จึงส่งผลให้พฤติกรรมการอ่านหนังสือแตกต่างกันไป สอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณิ ลีกิจวัฒน์ [8] ที่พบว่าครูในโรงเรียนที่มีสังกัดเดิมเป็นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถภาพเรื่อง การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในลำดับความสำคัญ ส่วนครูในโรงเรียนที่มีสังกัดเดิมเป็นกรมสามัญศึกษามีความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถภาพเรื่องเดียวกันนี้อยู่ในลำดับความสำคัญ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มครูในโรงเรียนที่มีสังกัดเดิมเป็นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถภาพดังกล่าวในลำดับความสำคัญที่สูงกว่าครูในโรงเรียนที่มีสังกัดเดิมเป็นกรมสามัญศึกษา

10.3 แนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ด้านตนเอง โดยเริ่มอ่านหนังสือเรื่องที่ชอบ เรื่องที่สนใจ ไม่มุ่งเน้นเฉพาะหนังสือเรียน เช่น การ์ตูน นิตยสารบันเทิง นิยายรัก ซีรีส์เกาหลี เป็นต้น ด้านผู้ปกครอง ต้องสนับสนุนทุนทรัพย์ในการซื้อหนังสือมาอ่าน เป็นแบบอย่างและอ่านไปพร้อมๆ กับกับนักเรียน ด้านสถานศึกษา ต้องจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เช่น การตอบคำถามจากหนังสือที่อ่าน การให้รางวัลคนที่มีความประพฤติดี ทำค่ายส่งเสริมการอ่าน จัดมุมให้นักอ่าน และครูต้องเป็นแบบอย่างโดยอ่านหนังสือด้วยกันกับนักเรียน ด้านหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน ต้องสร้างช่องทางไปสู่การอ่าน มีหน่วยงานกลาง ที่จะสนับสนุนหนังสือไปสู่ผู้อ่าน ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของผู้อ่าน หรือใช้เทคโนโลยีในการกระตุ้นจิตใจให้อ่าน เช่น E - book, Application, Website เป็นต้น สอดคล้องกับ แมนมาส ขวลิขิต [9] กล่าวว่า ผู้ใหญ่หรือครูควรให้ความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้เด็กสนใจในการอ่านทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน การให้อิสระในการเลือกหนังสืออ่านเอง การจัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วม ซึ่งในระยะที่เด็กอยู่ในโรงเรียน ครูมีบทบาทมากในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม และการจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กสนใจในการอ่าน ครูมีบทบาทสำคัญสำหรับเด็ก ถ้าครูเอาใจใส่เด็ก ช่วยแนะแนวการอ่าน เด็กก็รักการอ่าน และมีสมรรถภาพในการอ่านสูงขึ้น

11. ข้อเสนอแนะ

1. สถานศึกษาควรจัดหาหนังสือประเภทบันเทิง หนังสือประกอบการเรียนวิชาต่าง ๆ แนะนำหนังสือใหม่ ๆ จัดหาหนังสือที่น่าสนใจหลากหลาย จัดหา นิตยสาร หรือวารสาร หนังสือพิมพ์ให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน จัดบริการตอบคำถาม เมื่อนักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัย จัดการแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุดแก่ผู้เรียน จัดกิจกรรมการอ่าน เช่น ประกวดยอคนักอ่าน ประกวดเล่านิทาน ทายปัญหาจากหนังสือ เล่าเรื่องจากหนังสือ แนะนำการอ่านหนังสือ จัดห้องสมุดให้มีบรรยากาศน่าอ่านหนังสือ และบรรณารักษ์ต้องมีความเป็นกันเองกับผู้เรียน

2. ผู้เรียนอาชีวศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญและคุณค่าของการอ่านหนังสือ ดังนั้น ครู/อาจารย์ จึงควรให้ความรู้และเสริมแรงจูงใจผู้เรียนให้เห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือ ที่อาจต้องใช้ในชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ หรือ การศึกษาต่อ โดยการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์และคุณค่าของการอ่านหนังสือ

3. ผู้ปกครองของผู้เรียนควรเป็นแบบอย่างในการอ่านหนังสือและจูงใจบุตรหลานให้เห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือ พูดหรือแสดงกิริยาชมเชยเมื่อนักบุตรหลานอ่านหนังสือ ให้หนังสือเป็นของขวัญหรือรางวัล แนะนำหนังสือที่น่าสนใจให้อ่านจัดหาหรือซื้อหนังสือมาให้อ่าน ชักชวนไปเลือกซื้อหนังสือที่สนใจหรืออนุญาตให้บุตรหลานไปหาเลือกซื้อหนังสือได้เองตามที่ชอบหรือสนใจ และควรหาเวลาอ่านหนังสือด้วยกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเปรียบเทียบ หรือเพิ่มตัวแปรที่จะศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสือ ของผู้เรียนอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา ทุกประเภทวิชา ในระดับภาค หรือระดับประเทศ เพื่อให้เห็นข้อมูลภาพรวมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการอ่านหนังสือ ของผู้เรียนอาชีวศึกษาให้ครอบคลุมทุกประเภทวิชา

2. ศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือโครงการส่งเสริมการอ่านหนังสือ เพื่อให้ผู้เรียนอาชีวศึกษามีนิสัยรักการอ่านหนังสือ

3. ศึกษาการพัฒนารูปแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือ ของผู้เรียนอาชีวศึกษาที่ใช้เป็นตัวอย่าง และนำไปทดลองใช้จริง เพื่อให้ผู้เรียนอาชีวศึกษา มีนิสัยรักการอ่านหนังสือ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่ง ช่วยชี้แนวทางที่มีประโยชน์ต่องานวิจัยมาตลอด และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา กาญจนวิสุทธิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.พนิต เข้มทอง ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.นพคุณ ศิริวรรณ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ เป็นผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน และขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษาและภาควิชาอาชีวศึกษา โดยเฉพาะ อาจารย์ ดร.วรรณดี สุทธิรักษาร ที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย และกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] อุดม เพชรสังหาร. 2555. ทำไมเด็กไทยจึงไม่ชอบอ่านหนังสือ. นิตยสารรักลูก, 31(370), น. 28-29.
- [2] ประเสริฐ บุญเรือง. 2555. คนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยวันละ 8 บรรทัด. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.bangkok.go.th>. (วันที่ค้นข้อมูล: 1 กรกฎาคม 2556).
- [3] สุขชาติ ชาติดำรงเวช. 2555. อัตราการอ่านหนังสือ ของคนไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.bangkok.go.th>. (วันที่ค้นข้อมูล: 1 กรกฎาคม 2556).
- [4] สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2556. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.onesqa.or.th>. (วันที่ค้นข้อมูล: 1 กรกฎาคม 2556).
- [5] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2551. พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.vec.go.th>. (วันที่ค้นข้อมูล: 1 กรกฎาคม 2556).
- [6] Yamane, T. 1973. *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.
- [7] ดวงหทัย เมธา. 2551. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [8] พรณี ลีกิจวัฒน์. 2554. การประเมินความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถภาพครูเทคโนโลยีสารสนเทศระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม. 10(1), น. 11-20.
- [9] แม้นมาส ชวลิต. 2544. แนวทางการส่งเสริมการอ่าน. (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.